A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2004. július 15. *

A C-443/02. sz. ügyben,

a Bírósághoz a Tribunale di Pordenone (Olaszország) által az EK 234. cikk értelmében benyújtott, az e bíróság előtt

Nicolas Schreiber

ellen folytatott büntetőeljárásban a biocid termékek forgalomba hozataláról szóló, 1998. február 16-i 98/8/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 123., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 23. kötet, 3. o.), valamint az EK 28. cikk értelmezésére vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann (előadó) tanácselnök, A. Rosas, S. von Bahr, R. Silva de Lapuerta és K. Lenaerts bírák,

főtanácsnok: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

* Az eljárás nyelve: olasz.

figyelembe véve a következők által előterjesztett írásbeli észrevételeket:

— N. Schreiber képviseletében M. Casini és F. Capelli avvocati,

— a belga kormány képviseletében A. Snoecx, meghatalmazotti minőségben,

— az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében L. Ström, meghatalmazotti minőségben, segítője: M. Moretto ügyvéd,

tekintettel a tárgyalásra készített jelentésre,

N. Schreiber és a Bizottság szóbeli észrevételeinek a 2004. január 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

a főtanácsnok indítványának a 2004. február 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 A 2002. november 20-i végzéssel, amely 2002. december 6-án érkezett a Bírósághoz, a Tribunale di Pordenone az EK 234. cikk alapján előzetes döntéshozatal céljából a biocid termékek forgalomba hozataláról szóló, 1998. február 16-i 98/8/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 123., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 23. kötet, 3. o.), valamint az EK 28. cikk értelmezésére vonatkozó öt kérdést terjesztett a Bíróság elé.

2 A kérdések N. Schreiber ellen, a természetes molyirtó hatással rendelkező vöröscédrusfa lapocska forgalomba hozatalának engedélyezését előíró nemzeti jogszabály megsértése miatt folyó büntetőeljárás során merültek fel.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

Meghatározások

3 A 98/8 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében „[b]iocid termékek" azok a „[h]atóanyagok és egy vagy több hatóanyagot tartalmazó készítmények a felhasználóhoz jutó kiszerelésben, amelyek célja, hogy károsító szervezeteket kémiai vagy biológiai eszközökkel elpusztítsanak, elriasszanak, ártalmatlanná tegyenek, tevékenységében akadályozzzanak vagy azon más módon korlátozó hatást gyakoroljanak".

4 Ugyanazon cikk (1) bekezdése b) pontjának meghatározása szerint a „[k]is kockázattal járó biocid termék az „[o]lyan biocid termék, amely csak az I. A. mellékletben felsorolt hatóanyagot vagy hatóanyagokat tartalmaz, és amely potenciálisan veszélyes anyagot vagy anyagokat nem tartalmaz".

5 A 98/8 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében „[a]lapanyag" az „[a]z I. B. mellékletben felsorolt anyag, amelyet elsősorban nem peszticidként használnak fel, de kismértékben biocidként is felhasználják akár közvetlenül, akár az illető anyagból és egy egyszerű hígítóból álló termékben, amely önmagában nem potenciálisan veszélyes anyag, és amelyet nem közvetlenül biocidként történő használatra forgalmaznak".

6 A 98/8 irányelvben hivatkozott, az 1992. április 30-i 92/32/EGK tanácsi irányelvvel módosított (HL L 154., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 11. kötet, 155. o.), a veszélyes anyagok osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1967. június 27-i 67/548/EGK tanácsi irányelv (HL 1967., 196., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 1. kötet, 27. o.) az „anyagokat" „természetes állapotban előforduló vagy ipari termelőfolyamatból származó kémiai elemek és azok vegyületei [...]"-ként határozza meg.

Alapszabályok

7 A 98/8 irányelv első, harmadik és nyolcadik preambulumbekezdése értelmében az irányelv célja egy, a nem mezőgazdasági peszticidek (biocid) forgalomba hozatalát szabályozó közösségi rendszer bevezetése annak érdekében, hogy felmérhetőek legyenek a tagállamok különböző, a területet érintő korlátozásainak hátterében álló közegészségügyi megfontolások.

8 Ennek érdekében az irányelv 3. cikkének (1) és (2) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A tagállamok előírják, hogy biocid termék területükön csak abban az esetben hozható forgalomba és használható, amennyiben az irányelvnek megfelelően engedélyezték.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérve:

i. A tagállamok törzskönyvezés mellett engedélyezik a kis kockázattal járó biocid termékek forgalomba hozatalát és használatát, feltéve, hogy a dokumentációt a 8. cikk (3) bekezdésének megfelelően benyújtották, és azt az illetékes hatóságok ellenőrizték.

Eltérő rendelkezés hiányában az irányelv szerinti engedélyezésre vonatkozó valamennyi rendelkezést a törzskönyvezésre is alkalmazni kell.

ii. A tagállamok engedélyezik az alapanyagok biocid célú forgalomba hozatalát és felhasználását az I. B. mellékletbe való felvételük után."

9 A fent említett irányelv 4. cikke (1) bekezdésének első mondata „[a]z engedélyek kölcsönös elismerése" vonatkozásában úgy rendelkezik, hogy „[a] 12. cikk sérelme nélkül, az egyik tagállamban már engedélyezett vagy törzskönyvezett biocid terméket másik tagállamban a kérelem másik tagállamhoz érkezésétől számított 120 napon belül engedélyezik, illetve 60 napon belül törzskönyvezik, feltéve, hogy a biocid

termék hatóanyaga szerepel az I. vagy I. A. mellékletben, és megfelel azok követelményeinek".

10 Fentiek alapján az I. mellékletben kell felsorolni a biocid termékekhez adható, közösségi szinten engedélyezett hatóanyagokat, az I. A. mellékletben kell felsorolni a kis kockázattal járó biocid termékekhez adható hatóanyagokat, és az I. B. mellékletben kell felsorolni az alapanyagokat.

11 A 98/8 irányelv 16. cikke tízéves átmeneti időszakot ír elő. Ez az időszak teszi lehetővé különösen az I., I. A. és I. B. mellékletek összeállítását.

A nemzeti szabályozás

Meghatározások

12 A „biocid termék", a „kis kockázattal járó biocid termék", valamint az „alapanyag" fogalmakat a 2000. február 25-i 174. rendelet 2. cikke (a 2000. június 28-i GURI [az Olasz Köztársaság hivatalos lapja] 149. sz. általános kiegészítése) határozza meg (a továbbiakban: biocidrendelet).

Alapszabályok

13 A fent említett rendelet ültette át a 98/8 irányelvet.

14 A rendelet 3. és 4. cikke a biocid termékek forgalomba hozatalát engedélyhez, a kis kockázattal járó biocid termékek forgalomba hozatalát törzskönyvezéshez köti. A rendelet 5. cikke lehetővé teszi a csak alapanyagot tartalmazó termékek engedélyezés, illetve törzskönyvezés nélkül történő forgalomba hozatalát és használatát, feltéve, hogy a közösségi szinten meghatározott megfelelő felsorolásban szerepelnek.

15 A biocidrendelet 17. cikkének (1) bekezdése feljogosítja a Ministero della Sanità (Egészségügyi Minisztérium) arra, hogy a 98/8 irányelv 16. cikkében előírt átmeneti időszak alatt a biocid termékek forgalomba hozataláról szóló hatályos szabályozást alkalmazza, amelynek alapja az orvosi-sebészeti eszközök gyártásáról és forgalomba hozataláról szóló 1998. október 6-i 392. sz. köztársasági elnöki rendelet (1998. november 13-i GURI, 266. sz., a továbbiakban: az orvosi-sebészeti eszközökről szóló rendelet).

16 Ez utóbbi rendelet 1. cikke a rovarokra riasztó hatást gyakorló szerek forgalomba hozatalát előzetes engedélyezéshez köti.

Az alapeljárásés az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

17 Az olasz hatóságok büntetőeljárást indítottak N. Schreiber mint a LIDL-ITALIA Srl. társaság ügyvezető igazgatója ellen, azzal az indokolással, hogy 2001 márciusában a társaság az olasz jogszabályok alapján kötelező előzetes engedélyezés nélkül hozott forgalomba 20 csomag Németországból származó természetes molyirtót tartalmazó vöröscédrusfa lapocskát, amely termék az ovosi-sebészeti eszközökről szóló rendelet értelmében „orvosi-sebészeti eszköznek" minősül.

18 N. Schreiber érvelése szerint a falapocskák a 98/8 irányelv értelmezése alapján csak „alapanyag"-ot tartalmazó terméknek minősülnek, és mint ilyenek, a fent említett irányelv 3. cikke (2) bekezdésének ii) pontja alapján engedélyezés, illetve törzskönyvezés nélkül forgalomba hozhatóak. Emellett azt állítja, hogy a nemzeti szabályozás az EK 28. cikkbe ütközik.

19 Fenti körülményekre figyelemmel a Tribunale di Pordenone felfüggesztette az eljárást, és az alábbi kérdéseket terjesztette a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából:

„1) Úgy kell-e a 98/8/EK irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontját az irányelvvel a közösségi jogrendbe bevezetett általános szabályozás tükrében értelmezni, hogy a »biocid termék« és a »kis kockázattal járó biocid termék« fogalmak kizárólag azokra a termékekre vonatkoznak, amelyek biocid jellege a kémiai vagy biológiai eszközökkel kifejezetten az anyagegyesülést célzó eljárással a szóban forgó termék biocid jellegének elérése érdekében hozzájuk adott hatóanyagoktól függ?

2) Úgy kell-e a 98/8/EK irányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontját az irányelvvel a közösségi jogrendbe bevezetett általános szabályozás tükrében értelmezni, hogy az »alapanyag« kifejezés azokra az anyagokra vonatkozik, amelyeket nem abból a célból adtak egy termékhez, hogy azt valamely kívánt biocid jelleggel felruházzák, de amelyek biocid jellege a szokásos használat során a termék általános tulajdonságain felül érvényesül [...]?

3) Lehet-e egy darabka vöröscédrusfát kizárólag arra való hivatkozással, hogy »molyirtóként« hozzák forgalomba, »biocid terméknek«, »kis kockázattal járó biocid terméknek« vagy »alapanyagnak« minősíteni, ha figyelembe vesszük azt, hogy a) a szóban forgó fát semmilyen kémiai vagy biológiai eljárással nem

kezelték; b) az anyag, amely a fának tulajdonított hatás kifejtésére alkalmas, a termék természetes része; c) a terméket lényegében természetes állapotában hozzák forgalomba?

4) Úgy kell-e a 98/8/EK irányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontját értelmezni, hogy egy alapanyag csak akkor mentesül a fent hivatkozott 2. cikk hatálya alá tartozó termékek tagállamokban történő forgalomba hozatalához szükséges engedélyezés vagy törzskönyvezés alól, ha az »alapanyag« az I. B. mellékletben szerepel, amely szerint az I. B. mellékletben való felsorolás a jogalkalmazás szempontjából konstitutív hatással bír?

5) Úgy kell-e a 98/8/EK irányelv 4. cikkét az EK 28. és EK 30. cikk figyelembevételével értelmezni, hogy amennyiben egy, a 3) kérdésben leírt terméket jogszerűen hoznak forgalomba egy tagállamban, ahol a termék engedélyezés, illetve törzskönyvezés nélkül forgalomba hozható, akkor a termék forgalomba hozatalát másik tagállam engedélyezéshez, illetve törzskönyvezéshez kötheti arra hivatkozva, hogy a szóban forgó termék a 98/8/EK irányelv I. B. mellékletében nem szerepel?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

20 Meg kell jegyezni, hogy abban az időben, amikor az ügy az elsőfokú bíróság előtt folyamatban volt, a 98/8 irányelvben kilátásba helyezett harmonizációt még nem fejezték be, tehát a biocid termékekben, a kis kockázattal járó biocid termékekben, valamint a csak alapanyagot tartalmazó termékekben felhasználásra engedélyezett hatóanyagokat felsoroló I., I. A. és I. B. mellékletek közösségi szintű összeállítása

még folyamatban volt. Valójában csak 2006–2010 között várható a mellékletekbe ténylegesen felvételre jelölt hatóanyagok vizsgálatának befejeződése.

21 Mindazonáltal a biocid termékek forgalomba hozataláról szóló 98/8/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 16. cikkének (2) bekezdésében említett tízéves munkaprogram második szakaszáról, valamint az 1896/2000/EK rendelet módosításáról szóló, 2003. november 4-i 2032/2003/EK bizottsági rendelet (HL L 307., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 41. kötet, 92. o.) azt mutatja, hogy a Bizottság időközben összeállította azoknak a hatóanyagoknak a felsorolását, amelyek egyik mellékletben sem szerepelnek majd, akár azért, mert vonatkozásukban a Bizottság egy bejelentést sem fogadott el, akár azért, mert egy tagállam sem mutatott érdeklődést irántuk. Az említett rendelet 4. cikke (2) bekezdésének, valamint a rendelet III. mellékletének együttes értelmezése alapján elmondható, hogy 2006. szeptember 1-jétől kezdve bizonyos biocid anyagok, amelyek természetes kivonatnak minősülő hatóanyagot tartalmaznak, mint a cédrusolaj vagy a cédrusolaj-kivonat, a tagállamok területén nem hozhatóak forgalomba.

22 Figyelembe véve a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdések megfogalmazását, a Bíróságnak nem feladata annak vizsgálata, hogy a fent említett természetes kivonatokat tartalmazó biocid termékek forgalomba hozatalának teljes tiltása arányos intézkedésnek minősül-e az említett közösségi szabályozás célkitűzéseivel.

Az első négy kérdést illetően: a tagállamok kötelezettsége a csak „alapanyagot" tartalmazó termékek forgalomba hozatalának engedélyezéséről

23 Első négy kérdésében — amelyeket együtt kell vizsgálni — a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a 98/8 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének ii) pontja tiltja-e azt, hogy egy tagállam előzetes engedélyezéshez kösse az

alapeljárásban szereplő cédrusfa lapocska forgalomba hozatalát (a továbbiakban: előzetes engedélyezési rendszer az alapeljárásban).

A kérdést előterjesztő bíróság tehát arra kér választ, hogy a 98/8 irányelv értelmében a szóban forgó fadarabka minősíthető-e csak „alapanyagot" tartalmazó terméknek, amely mint ilyen, az említett irányelv 3. cikke (2) bekezdésének ii) pontja értelmében Olaszországban előzetes engedélyezés, illetve törzskönyvezés nélkül forgalomba hozható, vagy azt „biocid terméknek", illetve „kis kockázattal járó biocid terméknek" kell minősíteni.

24 Ezzel kapcsolatosan meg kell jegyezni, hogy az említett irányelv 3. cikke (2) bekezdésének ii) pontja arra kötelezi a tagállamokat, hogy a csak alapanyagot tartalmazó termékek forgalomba hozatalát előzetes engedélyezés, illetve törzskönyvezés nélkül engedélyezzék területükön, feltéve, ha a termék az I. B. mellékletben szerepel.

25 A 98/8 irányelv 2. cikke 1. bekezdésének c) pontja meghatározásának értelmében egy anyagnak három feltételt kell teljesítenie ahhoz, hogy „alapanyagnak" minősülhessen: szerepelnie kell az I. B. mellékletben, elsősorban nem peszticidként, de kismértékben biocidként is felhasználják, valamint ne közvetlenül biocidként történő használatra forgalmazzák.

26 Ezzel szemben a „biocid termékek" ugyanezen bekezdés a) pontjának meghatározása értelmében olyan hatóanyagok a felhasználóhoz jutó kiszerelésben, amelyek célja, hogy károsító szervezeteket kémiai vagy biológiai eszközökkel elpusztítsanak, elriasszanak vagy ártalmatlanná tegyenek. Az V. mellékletben található egy kimerítő jegyzék az egyes típusok jellemző leírásaival együtt.

27 Végezetül az említett cikk b) pontjának meghatározása szerint a „kis kockázattal járó biocid termék" olyan biocid termék, amely csak az I. A. mellékletben felsorolt hatóanyagot vagy hatóanyagokat tartalmaz, és amely potenciálisan veszélyes anyagot nem tartalmaz.

28 Nem vitatott, hogy az alapeljárásban szereplő cédrusfa lapocskát molyirtó termékként adták el, hogy olyan hatóanyag tartalmú cédrus(illó)olajat tartalmazott, amely párolgása során riasztja a rovarokat, és végül, hogy a 98/8 irányelv V. mellékletében felsorolt termékfajták egyike volt. Ezzel szemben, akkor, amikor az ügy az elsőfokú bíróság előtt folyamatban volt, még kérdéses volt, hogy a szóban forgó falapocska hatóanyaga, nevezetesen a cédrus(illó)olaj az említett irányelv I. A., illetve I. B. mellékletének valamelyikében szerepelni fog-e, ugyanis a mellékleteket ekkor még nem állították össze.

29 Ilyen körülmények között a szóban forgó falapocska a 98/8 rendelet értelmében nem minősíthető csak „alapanyagot" tartalmazó terméknek, illetve „kis kockázattal járó biocid terméknek". Az említett irányelv értelmében azt „biocid terméknek" kell minősíteni.

30 Hozzá kell tenni, hogy az adott helyzetben keveset számít az, hogy egy hatóanyag riasztó hatása az anyag természetes jellegéből következik, vagy kémiai, illetve biológiai művelet eredménye. Önmagában az anyag természetes jellege nem zárja ki azt, hogy az adott anyag az emberekre, az állatokra vagy a környezetre veszélyt jelenthet. Sőt az említett irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja utal a 67/548 irányelv 2. cikkének meghatározásaira, és ennek értelmében „alapanyagnak" a természetes állapotban előforduló vagy ipari termelőfolyamatból származó kémiai elemek vagy ezek vegyületei minősülnek.

31 Meg kell még jegyezni, hogy ma már biztos, hogy a szóban forgó cédrusfa lapocska a 98/8 irányelv értelmében nem minősül csak „alapanyagot" tartalmazó terméknek, sem „kis kockázattal járó biocid terméknek". A 2032/2003 rendelet III. mellékletéből kitűnően a cédrus(illó)olaj az említett irányelv I. A., illetve I. B. mellékletében sem szerepel majd. Annak ellenére, hogy a 98/8 irányelv 16. cikke (2) bekezdésében említett program első szakaszáról szóló 2000. szeptember 7-i 1896/2000/EK bizottsági rendelet (HL L 228., 6. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 30. kötet) értelmében a cédrusolajat „létező hatóanyagként" azonosítják, vonatkozásában a Bizottság egy bejelentést sem fogadott el, és egy tagállam sem mutatott érdeklődést iránta.

32 Következésképpen az első négy kérdésre úgy kell válaszolni, hogy a 98/8 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének ii) pontja nem tiltja, hogy egy tagállam előzetes engedélyezéshez kösse az alapeljárásban szereplő cédrusfa lapocska forgalomba hozatalát.

33 A szóban forgó falapocska nem minősíthető csak „alapanyagot" tartalmazó terméknek, amely mint ilyen Olaszországban előzetes engedélyezés vagy törzskönyvezés nélkül forgalomba hozható, hanem azt a 98/8 irányelv értelmében „biocid terméknek" kell minősíteni.

Az ötödik kérdés első részét illetően: a tagállamok kötelezettsége egy másik tagállamban megadott engedélyek és törzskönyvezések elismeréséről

34 Az ötödik kérdés első részében a kérdést feltevő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a 98/8 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése tiltja-e azt, hogy egy tagállam egy másik tagállamban már jogszerűen, előzetes engedélyezési vagy törzskönyvezési kötele-

zettség nélkül forgalmazott, az alapeljárásban szereplő cédrusfa lapocska forgalomba hozatalát előzetes engedélyezéshez kösse.

35 Meg kell jegyezni, hogy az említett bekezdés a tagállamokat egy másik tagállam által megadott engedély és törzskönyvezés elismerésére kötelezi, feltéve, hogy a termék hatóanyaga az I. vagy I. A. mellékletekben szerepel.

36 Nem vitatott, hogy az alapeljárásban szereplő cédrusfa lapocska másik tagállamban történő forgalomba hozatalát sem engedélyezni, sem törzskönyvezni nem kell.

37 Ezenkívül abban az időben, amikor az ügy az elsőfokú bíróság előtt folyamatban volt, még kérdéses volt, hogy a cédrus(illó)olaj az említett irányelv I. vagy I. A. mellékletében szerepelni fog-e.

38 A 2032/2003 rendelet III. mellékletéből kitűnően a cédrus(illó)olaj az említett irányelv I. A., illetve I. B. mellékletében sem szerepel majd.

39 Ezért az ötödik kérdés első részére úgy kell válaszolni, hogy a 98/8 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése nem tiltja meg egy tagállamnak, hogy előzetes engedélyezéshez kösse egy másik tagállamban már jogszerűen, előzetes engedélyezési vagy törzskönyvezési kötelezettség nélkül forgalmazott, az alapeljárásban szereplő cédrusfa lapocska forgalomba hozatalát.

Az ötödik kérdés második részét illetően: az áruk szabad áramlásának joga

40 Az ötödik kérdés második részében a kérdést feltevő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy az EK 28. cikk tiltja-e azt, hogy egy tagállam egy másik tagállamban már jogszerűen, előzetes engedélyezési vagy törzskönyvezési kötelezettség nélkül forgalmazott, az alapeljárásban szereplő cédrusfa lapocska forgalomba hozatalát előzetes engedélyezéshez kösse.

41 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a tagállamok minden olyan kereskedelmi szabályozása, amely alkalmas a közösségen belüli kereskedelem közvetlen vagy közvetett, tényleges vagy potenciális akadályozására, az EK 28. cikk értelmében a mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedésnek minősül, és mint ilyen, főszabály szerint tilos (a 8/74. sz. Dassonville-ügyben 1974. július 11-én hozott ítélet [EBHT 1974., 837. o.] 5. pontja és a C-322/01. sz., Deutscher Apothekerverband-ügyben 2003. december 11-én hozott ítélet [az EBHT-ban még nem tették közzé] 66. pontja).

42 Mindamellett, harmonizációs közösségi szabályozás hiányában egy termék szabad áramlását korlátozhatja nemzeti szabályozás, ha azt akár az EK 30. cikkben meghatározott egyik ok, akár feltétlenül érvényesítendő követelmény igazolja (a 120/78. sz. Rewe-Zentral-, ún. „Cassis de Dijon" ügyben 1979. február 20-án hozott ítélet [EBHT 1979., 649. o.] 8. pontja).

43 Az EK 30. cikk szerinti közegészség védelmét célzó nemzeti intézkedés alkalmazásakor a tagállam feladata annak eldöntése, hogy a védelem milyen fokát kívánja elérni (lásd a 272/80. sz., Frans-Nederlandse Maatschappij voor Biologische

Producten-ügyben 1981. december 17-én hozott ítélet [EBHT 1981., 3277. o.] 12 pontja; a C-293/94. sz. Brandsma-ügyben 1996. június 27-én hozott ítélet [EBHT 1996, I-3159. o.] 11. pontja és a C-400/96. sz. Harpegnies-ügyben 1998. szeptember 17-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-5121. o.] 33. pontja). Az alkalmazott nemzeti jogszabályoknak minden esetben arányosnak kell lenniük az elérni kívánt célkitűzésekkel (lásd a 174/82. sz. Sandoz-ügyben 1983. július 14-én hozott ítélet [EBHT 1983., 2445. o.] 18. pontja és a fent hivatkozott Harpegnies-ügy 34. pontja).

44 Az alapeljárásban tehát négy kérdést kell vizsgálni: megvalósul-e az EK 28. cikk szerinti korlátozás, létezik-e közösségi szintű harmonizációs jogszabály az adott területen, igazolható-e az alapeljárásban vitatott előzetes engedélyezési rendszer az EK 30. cikk alapján, illetve arányos-e ez a rendszer.

45 Először meg kell állapítani, hogy a biocid termékek előzetes engedélyezés nélküli forgalomba hozatalát tiltó rendszer az áruk szabad áramlása korlátozásának minősül az EK 28. cikk értelmében (lásd ebben az értelemben a C-239/94. sz. Brandsma-ügyben 1996. június 27-én hozott ítélet [EBHT 1996, I-3159. o.] 6. pontját és a C-400/96. sz. Harpegnies-ügyben 1998. szeptember 17-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-5121. o.] 30. pontját).

46 Másodszor meg kell jegyezni, hogy abban az időben, amikor az ügy az elsőfokú bíróság előtt volt folyamatban, az alapeljárásban szereplő cédrusfa lapocska forgalomba hozatala tárgyában nem létezett közösségi szintű harmonizáció, egyrészről azért, mert a 98/8 irányelv I., I. A. és I. B. mellékleteit még nem állították össze, másrészt azért, mert semmilyen más rendszer nem létezett e termékekre vonatkozóan. Mindenesetre a 98/8 irányelv a „biocid termék" fogalmát már abban az időben harmonizálta.

47 Harmadszor meg kell állapítani, hogy az alapeljárásban szereplő előzetes engedélyezési rendszer az EK 30. cikkben meghatározott közegészség védelme célkitűzését

kívánja elérni. Tekintettel arra, hogy az alapeljárásban szereplő cédrusfa lapocska a 98/8 irányelv értelmében „biocid terméknek" minősül, valamint arra, hogy az irányelv harmadik preambulumbekezdése szerint a biocid termékek — természetükből adódó tulajdonságuk és alkalmazásuk révén — különféle veszélyeket jelenthetnek az emberekre, az állatokra, valamint a környezetre, a forgalomba hozatalukat előzetes engedélyezéshez kötő rendszer megfelel a közegészség-védelmi célkitűzéseknek.

48 Negyedszer meg kell jegyezni, hogy az alapeljárásban szereplő előzetes engedélyezési rendszer a legitim célkitűzésekkel arányban áll. Amíg igaz az, hogy az alapeljárásban szereplő cédrusfa lapocska Németországban engedélyezés és törzskönyvezés nélkül forgalomba hozható, önmagában az, hogy egy tagállam egy másik tagállaménál enyhébb szabályokat alkalmaz, nem jelenti azt, hogy ez utóbbi tagállam szabályai aránytalanok lennének (lásd a C-384/93. sz., Alpine Investments-ügyben 1995. május 10-én hozott ítélet [EBHT 1995., I-1141. o.] 51. pontját).

49 Ilyen körülmények között tehát a természetes molyirtó hatással rendelkező vöröscédrusfa lapocska forgalomba hozatalát előzetes engedélyezéshez kötő rendszer az EK 28. cikkel ellentétes azonos hatású intézkedésnek minősül. Tekintettel azonban arra, hogy a rendszer megfelel a tagállam által elérni kívánt közegészség-védelmi szintnek, valamint arra, hogy valamennyi biocid termékre vonatkozik, és a célkitűzéssel nem aránytalan, az EK 30. cikk értelmében igazoltnak tekinthető.

50 Fentiek értelmében az ötödik kérdés második részére úgy kell válaszolni, hogy az a tény, hogy egy tagállam az alapeljárásban szereplő, egy másik tagállamban már jogszerűen, előzetes engedélyezési és törzskönyvezési kötelezettség nélkül forgalmazott cédrusfa lapocska forgalomba hozatalát előzetes engedélyezéshez köti, az

EK 28. cikkel ellentétes azonos hatású intézkedésnek minősül, amelyet azonban igazolhatnak az EK 30. cikk szerinti közegészség-védelmi szempontok.

A költségekről

51 A Bíróságnál észrevételt előterjesztő belga kormány, valamint a Bizottság részéről felmerült költségek nem téríthetők meg. Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez utóbbi bíróság dönt a költségekről.

A fenti indokok alapján

A BÍRÓSÁG (első tanács)

a Tribunale di Pordenone 2002. november 20-i végzésével hozzá intézett kérdéseire válaszolva a következőképpen határozott:

1) **A biocid termékek forgalomba hozataláról szóló, 1998. február 16-i 98/8 európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke (2) bekezdésének ii) alpontja nem tiltja a tagállamoknak, hogy a természetes molyirtó hatással rendelkező vöröscédrusfa lapocska forgalomba hozatalát előzetes engedélyezéshez kössék.**

Ez a falapocska ugyanis nem minősíthető csak egy „alapanyagot" tartalmazó, és mint ilyen, Olaszországban előzetes engedélyezés, illetve törzskönyvezés nélkül forgalomba hozható terméknek, hanem azt a 98/8 irányelv szerint „biocid terméknek" kell minősíteni.

2) **A 98/8 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése nem tiltja meg egy tagállamnak, hogy előzetes engedélyezéshez kösse egy másik tagállamban már jogszerűen, előzetes engedélyezési vagy törzskönyvezési kötelezettség nélkül forgalmazott, természetes molyirtó hatással rendelkező vöröscédrusfa lapocska forgalomba hozatalát.**

3) **Az a tény, hogy egy tagállam egy másik tagállamban már jogszerűen, előzetes engedélyezési és törzskönyvezési kötelezettség nélkül forgalomba hozott, természetes molyirtó hatással rendelkező vöröscédrusfa lapocska forgalomba hozatalát előzetes engedélyezéshez köti, az EK 28. cikkel ellentétes azonos hatású intézkedésnek minősül, amelyet azonban igazolhatnak az EK 30. cikk szerinti közegészség-védelmi szempontok.**

Jann Rosas von Bahr

Silva de Lapuerta Lenaerts

Kihirdetve Luxembourgban, a 2004. július 15-i nyilvános ülésen.

R. Grass P. Jann

hivatalvezető az első tanács elnöke